

DIABETES EN VERSLAVING

Chris Loth
14 november 2007

Diabetes in Nederland

- 4% van de bevolking van 20 jaar en ouder met nadruk op te zware oudere patiënten
- 2025: 867.000 (groei van 58% vergeleken met 2003)
- 0-15 jaar: 6000
- 15-25 jaar: 7000

Omvang verslavingsproblemen: alcohol

- Probleemdrinkers: 320.000
(8-12 glazen per dag)
- Alcoholverslaafden: 780.000
(12 of meer glazen per dag)

Omvang verslavingsproblemen: heroïne

- 32.000 poly-drugsgebruikers (heroïne)
- 12.500 verslaafden via de ambulante methadonbehandeling bekend

Omvang verslavingsproblemen: cocaïne

- 28.000-55.000 cocaïnegebruikers in Nederland

Omvang verslavingsproblemen: slaap- en kalmeringsmedicatie

- 1,1 miljoen medicijnverslaafden

Omvang verslavingsproblemen: nicotine/roken

- 200 miljoen rokende nicotineverslaafden
- 34% van de bevolking boven de 15 jaar in Nederland rookt

Betekenis voor de huisartsenpraktijk

- Ongeveer 300 patiënten met verslavingsproblemen per huisartspraktijk in Nederland
- Per 150 consulten per week; 25 nicotineverslaafden, 6 alcoholisten, 5 medicijnverslaafden en 1 cocaïneverslaafde

Betekenis voor de huisartsenpraktijk

- 25% zal herkend worden door huisarts en praktijkondersteuner en is bespreekbaar tijdens consulten
- 75% van de patiënten durft het niet bespreekbaar te maken en wordt ook niet herkend

Wat is verslaving?

Verslaving is een ziekte, een complex en progressief psychiatrisch syndroom leidend tot verlies van autonomie op het gebied van emotie, denken en handelen

Afhankelijk van de gebruikte middelen heeft het tevens een voortschrijdende aantasting van de algemene gezondheidstoestand tot gevolg

Prof. dr. Cor de Jong

- Verslaving is een chronische hersenziekte met een destructieve leefstijl voor de patiënt en zijn omgeving
- Verslaving is een ziekte waar men niet altijd het hele leven last van hoeft te hebben

Prof. dr. Cor de Jong: vervolg

- Verslaving en de hieruit voorkomende problemen zijn afhankelijk van:
 - Genetische kwetsbaarheid
 - Vroege trauma's als kind
 - Persoonlijkheidsontwikkeling
 - De toestand van de actuele levenssituatie draagt hier extra aan bij

Verslaving en diabetes: serieuze comorbiditeit

- Sites over diabetes: wel combinaties met andere ziektebeelden, geen verslaving (nog wel: eetstoornissen)
- Verslavingsproblemen en diabetes tegelijkertijd behandelen

Problemen in de dagelijkse praktijk

- Herkenning van verslavingen in de huisartsenpraktijk is slecht
- Klachten zijn divers: verslavingen verschuilen zich
- Visie op verslaving: gedragsprobleem: niet echt aangepakt

Verslaafde patiënten ervaren:

- Verslaving leidt tot verlies van leven
- Verslaving leidt tot ontmoediging
- Verslaving leidt tot hulpeloze gevoelens
- Verslaving leidt tot een continue gevoel van falen

Patiënten

- Schaamte om probleem te bespreken: gewoon neutraal bespreekbaar proberen te maken door patiënt serieus te nemen
- Ontkenning van het probleem: blijven confronteren en uitleg geven
- Negatief zelfbeeld van de meeste verslaafde patiënten: patiënt mag er zijn zoals deze is, niet moreel veroordelen

Geïntegreerde aanpak

- Gebruikerspatroon in kaart brengen: doorvragen over het gebruik, hoeveelheid gebruik, tijdstip van gebruik, ervaringen tijdens gebruik en tijdens afkick: opluchting creëren
- Relatie leggen tussen noodzakelijke dagelijkse gedragingen rondom diabetes en gebruikerspatroon: inzicht geven in therapietrouw, eetpatroon en relatie drank en drugs
- Inventariseren dagbesteding: houvast en sterke kanten inventariseren
- Inventariseren van het netwerk van de patiënt: krachtbronnen en zwakke plekken inventariseren

Geïntegreerde aanpak

- Directe samenwerking met de verslavingszorg: verslavingsconsulent in de huisartsenpraktijk: TACTUS Groep / VNN
- Behandelafspraken maken met behandelverantwoordelijke hulpverleners in de verslavingszorg o.a.:
 - Verpleegkundige casemanagers
 - Verpleegkundigen op methadonposten